

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJAK.
Előfizetési ár: Egész évre: 6 frt; Félévre: 3 frt;
Negyedre: 1 frt 50 kr. Egy szám ára: 15 kr.
Folyó számla: Erdélyi Bank 2851—2900.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, BELKÖZÉP-UTCZA 11. SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Lehet-e petroleum-motorral csépelni? II. <i>Iji Szorzon Pál</i>	363
Házi állataink élősdijeiről. (Parasitáiról.) II. <i>Dr. Bálint Sándor</i>	364
Állati hullaszállító kocsik. I. <i>Jakab László</i>	364
Kiszebb szakközlemények:	
A galambtrágya . . . — A vaját télire eltenni. — Mindenféle léregek elpusztítása. — A széna veszít táplálékosságából . . . — A vetési mustár . . .	365
Levelek	366
Irodalmi szemle:	
Hazai lapokból. <i>T. M.</i>	366
Külföldi lapokból. <i>S.</i>	367
Vegyes közlemények	368
Közgazdaság, üzlet, forgalom:	
Gazd. és üzleti tudósítások	369
Szerkesztői üzenetek	369
Hirdetések	

Lehet-e petroleum-motorral csépelni?

II.

De már most tegyük fel, hogy mégis valamiképpen láng jutott a benzínhez, vajjon mi történik ekkor, miután a benzín nem zárt helyen van, hanem a szabad levegőn, tehát nem fog robbanni, hanem egyszerűen égni fog csendesen. Robbanásról szó sincs! Hisz a motoron magán csak egy 10 literes benzintartó van, amely esetleg felgyulhat s ez a 10 liter benzín ugyan fel nem robban a szabad levegőn. Égni fog s legokosabb, ha égni hagyják, vagy pedig rongyokkal elfojtják a lángot. Vízrel természetesen nem szabad hozzákezdni az oltáshoz, mert ez csak szét freccsentené az égő benzint, a mi pedig az égő benzínből a földre cseppen, arra egy lapát föld elegendő.

Az biztosan elfojtja. Éppen azért okvetlenül kell a tüzi fecskendőn kívül a motor mellé egy-két kosár földet felhányani halomba s beléje szűrni a lapátot, hogy azonnal kéznél legyen, ha szükség van rá. Az égő benzinnel a legjobb oltószere a rászórt föld!

De menjünk még tovább a tűzveszélyesség dolgában. Miután egy nagyobb motor, pl. a 10 lovas napjában igényel esetleg 50 kg. benzint is, ezt a nagyobb mennyiséget is közelben kell tartani, nehogy minden 5—6 kg. benzínért be kelljen küldeni esetleg a raktárba vagy majorba. Ezt az adómentes benzint vashordókban szállítják. Az ilyen vashordót legjobb a cséplőgéptől 40—50 méter távra beátni a földbe s letakarni valami fafedővel. Nem szabad közelébe menni másnak csak a gépkezelőnek, ki kivesz belőle annyit, a mennyi kell. Így aztán ott lehet akár 300 kg. benzín is a nélkül, hogy félni kellene tőle. Ha meggyulad elég ott, más baj nem történik, sőt ha van a gödör fölé jó fafedő, a meggyuladt hordó benzint még el is lehet oltani, rátevé a fedőt s a fedőt hamarosan beföldelve.

Különb az újabb petroleum lokomobilokon van a rendes kis benzín tartón kívül, vagy a helyett egy nagyobb tartány is, melybe 20—40—50 liter is befér. Innen a benzint a benzint egy kis szivattyú szállítja rendeltetére helyére zárt csövekben teljesen tűzbiztosan.

Azok tehát, a kik a tűzveszély miatt idegenkednek a petroleum-motorral való csépléstől, e néhány sorból meggyőződhetnek, hogy a valóságban nem veszedelmesebb az a gőzgépnél, sőt még biztosabb.

Kérdezzék csak meg az öregebb gazdákat, micsoda forradalom volt az, mikor gőzgéppel kezdtek csépelni. Micsoda szörnyűlködés volt országszerte, hogy tűzzel mennek a kazlak és asztagok közé. És lám manapság alig 20 év után — már sajnálkozva mosolyognánk azon a gazdán, ki azért nem venne

gőzcséplőgépet, mert attól félne, hogy felgyújtja vele természetét.

No ugy-e hát még sem olyan veszedelmes a benzín, mint a milyennek látszik!

Ez lenne a petroleum motor alkalmazhatósága a cséplést illetően. Ami a kezelését illeti az, mint már említettem, elég egyszerű, mindenesetre egyszerűbb a gőz gép-kezelésénél.

Tessék csak összehasonlítani egy közönséges gőzlokomobil és egy petroleum lokomobil szerkezetét. Azonnal kitűnik, hogy a petroleum lokomobil egyszerűbb!

Igaz, hogy első pillanatra az olyannak, ki még nem látott petroleum lokomobil, ez összetettebbnek látszik, mint a már megszokott lokomobil; de ha megismerkedik az egyes részekkel s azok rendeltetésével, csakhamar be kell látnia, hogy a petroleum motor szerkezete egyszerűbb. Kezelése pedig még egyszerűbb. Hisz nem áll másból, mint két csapnak — a petroleum és levegő beeresztő csapok — kinyitásában, a gyújtó cső felhízításában s végül a víztartó csapjának megnyitásában. Ha a gyújtó cső fel lett kellőleg izzitva s az említett csapok megfelelően kinyitattak, a lendítő keréknek kétszeri megforgatásával meg indul a gép s akkor rendben van minden. Megállításkor pedig nem kell egyebet tenni, mint a petroleum-beeresztő csapot bezárni. Amint a petroleum-beömlés meg van szüntetve, meg áll a gép.

Ezen itt röviden leirt kezelési eljárás egyenlő minden petroleum motornál, melyek izzó csővel dolgoznak. S az újabb motorok legtöbbnyire így vannak szerkesztve.

Az olyan petroleum motor, a melyiken a gyújtó csövet egy kis lámpa tartja folyton izzásban véleményem szerint gazdasági célra nem való. Nem pedig azért, mert e lámpa finom nyílásait a munkánál elkerülhetlenül felszálló por betömi, rövid idő múlva elalszik, ha csak nyílásait folyton nem tisztítják, már pedig az olyan gép, melynek ily kényes része van, gazdasági munkára nem való.

A mai petroleum motorok közül részemről gazdasági célokra legalkalmasabbnak tartom a *Bánki-Csonka*-féle petroleum motort, melyet a Ganz-gyár készít Budapesten. Közvetlen tapasztalatból tudom, hogy ezek a motorok még hanyag kezelés mellett is munkaképes állapotban maradnak. Szerkezetük oly egyszerű, hogy azt a közönséges munkás is rövid idő alatt teljesen megismerheti s dolgozhat velük.

Részemről nyugodt lélekkel merem ajánlani a petroleum motort, cséplésre is csak újból figyelmeztetem, hogy mikor petroleum lokomobil — illetve motort — vesznek, sohse tévesszék szem elől azt a *lóerőt*. A hat lovas cséplőszekrényhez 8—10 lovas petroleum mo-

A legjobb magvak legolcsóbb beszerzési

forrása

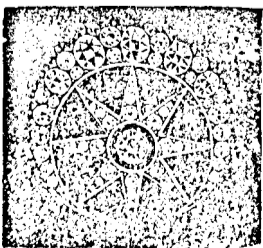
MAUTHNER ÖDÖN
cs. és kir.
udvari szállító,

József főherceg Ő cs. és kir. Fensége udvari szállítója, a román király Ő Felsége udvari szállítója, Ferdinánd bolgár fejedelem Ő kir. Fensége udvari szállítója, a szerb király Ő Felsége udvari szállítója, Fülöp szász-coburg-góthai herceg Ő kir. Fensége udvari szállítója

magkereskedése
BUDAPESTEN,

VI. ANDRÁSSY-ÚT 23-IK SZÁM. (28.)

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Sárga János Ékszerész és órász.

KOLOZSVÁRT,

Wesselényi Miklós-utca 11. szám.

Nagy raktárt tart mindenemű arany, ezüst és drágakő ékszerekből. Arany, ezüst, acél, nikkel fali és ébresztő órákból.

Készít új ékszereket a legszebb kivitelben, valamint ékszer és óra javításokat pontosan.

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

Részletfizetésre kedvező feltételek mellett.

SÁRGA GERGELY

fehértanú-, vászon- és férfi divat raktára

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca (Belhid-utca) 8. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség hecses figyelmét felhívni a tavaszi idényre dúsan felszerelt

RAKTÁRAMRA,

u. n. mindenemű kész női, férfi és gyermek fehértanú, fehér és színes asztaltanú, Chiffonok, Creasz holar di és rumburgi vásznak, ág- és asztalterítők, függöny, szőnyeg és paplanok. Valódi színtartó mosó kelmék, új zefír, kreton és batisz, Keztyűk, harisnyák, Nap- és esőernyők.

Miőm a n. e. közönség szíves pártfogását kérem, hátor vagyok megjegyezni, hogy nálam a legszolidabb kiszolgálás és a legolcsóbb árak szerepelnek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Vagyok kiváló tisztelettel

SÁRGA GERGELY

KOLOZSVÁRT, Wesselényi Miklós-utca 8. szám.

(120.)

tor való; a 8 lovashoz 10—14 lóerős; a 10 lovashoz 12—16 és a 12 lovashoz 14—20 lóerős motort vegyenek. Ilyen motorral aztán nem kell félni, hogy meg akad a munka.

Attól sem kell félni, hogy baja lesz a gépnek. A mai petroleum motorok legalább is annyit kibírnak, mint a gazdasági gőzgépek.

Ifj. Sporzon Pál.

Házi állataink elősdiijeiről. (Parasitáiról.)

II.

A métely.

Mint láttuk, csak a tisztán húsevőknél nem fordul elő. Az embernél csak egyesével s így is ritkán találtatott eddig. Az ember legvalószínűbben a nedves réteken inficiálja magát az által, hogy ott egy-egy fűszálat vagy növénylevelet vesz a szájába s a rajta levő kis betokozott mételyt (mely görcsövi kicsinységű) lenyeli, vagy pedig a nedves réteken, vizes talajon nő s gyakran nyersen salátának élvezett növényekkel: zsázsa (*Nasturtium officinale* L.), foszlár (*Cardamine amara* L.); mezei sáska (*Rumex acetosa* L.) (Leuckart.) Mivel egy is elegendő halálos kimenetelű gyuladás és epevezeték s máj-elfajulás felidézésére, a ritka esetek daczára is nagy fontosságú az emberre, annyival is inkább, mert ellenszere nincs.

A növényevőknél igen gyakori, főleg a juhoknál, de a vágás alá kerülő szarvasmarháknál is. Enyhe esetekben 10—12 drb. van egy állatban, de lehet százan felül.

A métely szükségképeni közti gazdája a kis *Lymnaeus* rendkívül nagy földrajzi elterjedéssel bír. Egész Európa, Ázsia, északi Afrika, sőt még a Kanári stb. szigeteken is előfordul. Sajátságos módon vannak egyes kis területek, a hol nem fordul elő, pl. Leuckart lakóhelyén Lipcse környékén a legnagyobb ritkaság úgy, hogy Leuckart a vizsgálataihoz szükséges *Lymnaeus*-anyagot hozatta más vidékekről. Amerikában és Ausztráliában nincs meg ugyan a *Lymnaeus minutus*, bár sokszor nagy mértékben lép fel e tájakon is a métely betegség. Ugy látszik, hogy a *Lymnaeus*-nak ott élő változatai (varietásai) vették át a közti gazda szerepét.

Mivel a *Lymnaeus* nem egész életét tölti vízben, hanem nedves, vizes réteken a fű közé, moha közé is kimászik s tojásait (petéit) ott le is rakja. az olyan helyek a métely kiváló tenyésztői, melyek gyakori áradásnak vannak kitéve s földtani szerkezetük olyan, hogy a vizet sokáig megtartják, amit az esetleg hiányzó alagsövezés, vízlevezető árkok hiánya csak elősegít. (Zürn. Leuckart Die Parasiten d. Menschen p. 294.) Így pl. Leuckart a moha között kikelt 2 mm. nagy *Lymnaeus*-okban már 10 évvel találta a sporocystákat.

A leirtakból következik, hogy főleg a nedves, esős esztendő az, melyekben a métely járványosan lép fel. Pl. az Olt árterein levő legelőken — amint a gazdák panaszták — ilyen években juhok semmi, szarvasmarhájak alig maradt.

A mételybetegség külső jelei. Juhoknál a fertőzés után 4—6 héttel, bárányoknál hama-

rább jelentkeznek az első tünetek (láz, a máj erősen megdagad és fájdalmas), melyek annál erősebbek, minél több parazitát nyelt le az állat, magától értetődik. Némelykor ezek az első erős megbetegedési tünetek nem vezetnek az állat elhullásához*) hanem enyhülni látszanak. Azért javulás természetesen egyáltalán nincs, csak a betegség válik lassabb lefolyásúvá. Az állat elveszti étvágyát, a takarmányt nem rágja meg eléggé s így emésztése is csak részleges; gyengül, a legelőn társaitól elmarad, a legkisebb akadályban megbotlik, felbukik. A betegség nagymérvű szegényvérséggé, vérihiányná fokozódik. A szempillák nyálka-hártyái gyűrűalakban felduzzadnak, halványak. A bőr alatti kötőszövetben is vizenyős beszűrődés keletkezik, tehát megduzzad s ez palástolja a nagymérvű soványságot. A gypaju száraz és hullékony. A vége általános vizkór (Hydrops). Ilyen esetekben a betegség tartama 3—4 hónap. (Leuckart.)

Jegyezték föl azonban olyan eseteket is, mikor egyes állatok meggyógyultak vagy az által, hogy a bevándorolt métely-féreg elpusztult, vagy hogy kivándorolt.

Alapjában téves az a hit, hogy a nyár közepétől kezdve nem fordul elő többé métely a szarvasmarháknak stb. Mert mint a különböző vágóhidakon tett megfigyelések bizonyítják, egész éven át jelen van, csak hogy igen változó mennyiségben. Leuckart két időszakot tudott megjelölni, a mikor legnagyobb mennyiségben található. Az egyik az esztendő vége körül van (decz. jan.), a másik nyárban (jun. jul.). Ami onnét van, mert a mételynek évente átlag két nemzedéke van s a legelő állatok egyszer tavasszal, egyszer pedig ősszel vannak kitéve az inficiálásnak.

A mételytől megtámadott állatok gyógyítása lehetetlen. De ha a kitért ragályllyal szemben az orvosi tudomány tehetetlen is, szigorú elővigyázati rendszabályok, óvintézkedések (prophylaxis) által sokat javíthatunk azon a szomorú helyzeten, melyben az állattenyésztő gazda van a mételylyel szemben. Legelső teendő, hogy a gyanús réteket megvizsgáljuk arra, hogy az említett kis csigák előfordulnak-e rajta, mert nemcsak a vizártól elöntött rétek, hanem a legbujább fűvel benőtt, érintetlennek látszó legelők vizárkaiban is tenyészhetik e veszedelmet hordó csiga. Legfőbb teendők tehát e csigák lehető összegyűjtése és elpusztítása. A hol végrehajtható, célszerű a nagyon inficiált legelő teljes kiszáritása. Célszerű még a libákkal és kacákkal való hosszabb ideig tartó lelegettetése is, mert mondja Leuckart, ha az egereket és cserebogarat irtják, arra való emberek irtják a *Lymnaeus*-t is. Erre a fentebbi módokat ajánlja, mint a legcélszerűbb óvintézkedéseket. Fontos még az is, hogy a métely-betegségben szenvedő állatokat ne tartsák a legelőn, mert ezek nagy mértékben inficiálják a talajt, a ganéjukkal kiürített mételytojásokkal. A széna, ha bármily mételyes legelőről származott, nem fertőzőképes. Bizonyosságul annak, hogy a fűszálon letelepedett betokozott métely-álcák a kiszáradást nem bírják elviselni, elpusztulnak. A mételybetegség első tüneteit mutató állatot legjobb azonnal levágni, ha

* Sőt a legtöbbször oly enyhén folynak le, hogy a legfigyelmesebb felügyelet mellett sem vehető az inficiált állatokon betegedés észre. Szerk.

még oly értékes tenyészállat volna is, mert meggyógyítani nem lehet* s a mételyt csak terjeszti.

(Vége.)

Dr. Bálint Sándor.

Állati hullaszállító kocsi.

Tervezte és ismerteti: Jakab László állatorvos.

I.

A kocsi előnyei.

Ismeretes, hogy nálunk, ép úgy, mint a világ minden részében, az állati hullák szállítására a legtökéletlenebb eszközök használatnak.

Pusztán, falun és a nagyközségekben, sőt a városok nagy részében is, a dögök szállítására külön szekerek nincsenek és a szokás az, hogy a kinek az állatja elhull, az a maga fogatával vagy fogadott szekérral szállíttatja azt a dögterre, ott, a hol ilyen tér létezik.

Az 1888. évi VII. t.-cz. 19-ik §-ban el van ugyan rendelve, hogy minden község tartozik dögterrről gondoskodni és a végrehajtási rendelet 60—69-ik §§-ban részletesen fel vannak sorolva a dögter berendezésének kellékei, (62. §.) melyek között a dögök szállítására megfelelő fedett jármű is említetik.

Hogy miként állunk a községi dögterekkel, az ide nem tartozik, de tény az, hogy aránylag igen kevés gyepmesteri telep van az országban és a meglévők felszerelése is hiányos. Egyéb hiányok mellett feltűnő, hogy megfelelő fedett jármű sehol sincs. Nincsen pedig első sorban talán azért, mert ilyen alkalmas járművet eddig nem készített senki.

A kocsigyártó nem készíthetett, mert nem birt tudomással arról, hogy milyen célokat kell szem előtt tartani az ilyen jármű készítésénél, a felsőbb szakkörök és hatóságok pedig nem érezték ennek olyan közvetlen hiányát, mint mi gyakorló szakemberek, kiknek a járványok szétterjedése folytán nemcsak tetemes munka és felelősség, hanem érzékeny anyagi károsodás is zudul a nyakunkba. Másrészt a székes fővárosban és fejlődő vidéki nagyobb városokban is a ma még nyitott taligák szokásos hullaszállítás, valósággal botránkozató és a jobb érzésű járó-kelőkre kellemetlenül hat, bennük undort, a gyermekekben pedig félelmet gerjeszt.

Ezek azonban csak esztétikai szempontok, de vannak az állati hullák szállítására körül fontos köz- és állategészségügyi érdekek is, melyek végeredményükben igen közelről érintik anyagi érdekeinket.

Különösnek találják például sokan azt is, hogy míg egyfelől a ragályos betegségek fellépése helyein kötelezővé tett fertőtlenítések az egyeseknek tekintélyes összegeket kell kiadni, addig a ragadós betegségben elhullott állatok nyitott rozoga járműveken, lecsüngő tagokkal hurczoltatnak végig sokszor igen élénk forgalmu úton és hulladékaikkal fertőzik a közutakat, melyeken ma az egyik, holnap a másik gazda állatai szedhetik fel a ragályt, okozván nekik hasonlólag kárt és költséget. Van tehát valami visszatetsző igazságtalanság abban, hogy míg az egyest, a

* Okszerűen alkalmazott dietetikus eljárással azonban évekig is tenyészképes állapotban lehet tartani. Szerk.

Nincs többé **PERONOSPÓRA.**

(92)

Vitrolin.

A legjobb és legbiztosabb peronospora elleni szer.

Aránylag olcsóbb, mint bármely más szer, mert kiadóbb, erősebb és teljesen peronospora mentessé teszi a szőlőket, burgonyát, veres szőlőt stb.

Árak: 1/2 kiló 40 kr., 1 kiló 80 kr., 6 kiló (1 holdnyi területre elegendő) 4 fit 50 kr

Egyedül kapható: **LÁSZLÓ JÓZSEF** gyógyszerésznél és vegyészeti laboratóriumában Maros-Ujvárt, Erdély

— Kolozsvárt kapható **BURGER FRIGYES** gyógyárú kereskedésében. —

külömben is károsodót, hatóságilag kötelezzük a fertőtlenítésre olyan cél eléréseért, amely ellen a hatóságok a hullák szállítására körül fenálló hiányok révén, maguk is vétenek. Mert ha az egyesnek mint károsnak kötelessége a saját és a közérdek szempontjából fertőtlenítés útján megsemmisíteni a ragályt, úgy a hatóságoknak sem lenne szabad más úton annak szétszórását elnézni.

Az egyesek szerte az országban, akár saját szekereiken, akár fogadott szekéren vitetik a hullát ide-oda, nem ellenőrizhetők és nem is figyeltek a végből, hogy a hullák szállítására használt szekereket lemosassák avagy fertőtlenítik-e? Én nem csak hiszem, de láttam és folyton látom, hogy ilyen lemosásokra vagy fertőtlenítésre a vidéken nem gondol senki, hanem a szekér használatát tovább azon piszkosan takarmány és más egyéb szállítására. Másrészt az ilyen közönséges szekerekre egy-egy nagyobb hullának felhelyezése nem megy valami könnyen, minélfogva sokszor a félutca férfinépet hívják össze segíteni, akik aztán magukat és ruhájukat bemocskolva szerte-szélednek a faluba s a legtöbbször azon módon saját állataik etetéséhez vagy itatásához látnak.

Olyan mindennapos dolgok ezek, melyeket a mai rendszer szükségképen fentart és dacára, hogy minden helyesen gondolkodó ember beismeri káros voltát, még sem lehet megszüntetni, mert a hullát valami módon csak el kell távolítani az istállóból vagy legelőről.

Ezeknek hosszas szemlélése készített engem arra, hogy a hullák szállítására olyan szerkezetű kocsi készíttessék, melyre a hullát két ember által könnyen felhelyezhető legyen és a hulla váladékai által fertőzött talaj vagy alom is elférjen a hulla mellett, hogy aztán így a hely, melyről a hulla elszállítatik, lehetőleg tisztán maradjon a további fertőtlenítésre.

Arra is kellett gondolnom, hogy a kocsira helyezett hullából és fertőzött anyagokból a szállítás közben semmi el ne hullhasson, hogy az útvonal, melyen a hulla szállítatik, be ne fertőztessék, vagyis a ragály anyaga szét ne szórassék.

A gyepmesteri telepek szükségképen szaporításában is bizom; arra is törekedtem tehát, hogy a kocsira helyezett hullához és hulladékokhoz távolabb eső helyre, azaz más községek határán levő gyepmesteri telepre való szállítás közben senki illetéktelen hozzá ne férhessen, vagyis, hogy a kocsi felső része elzárható legyen.

Vidéken az is gyakran megessék, hogy a hulla felbonczolása — a mikor erre szükség van — csak másnap vagy harmadnap történhetik meg, mert a járási állatorvos nem mehet oda azonnal (a mely „azonnal” maga is legtöbbször csak másnap van), tehát a hullát meg kell őrizni, de ki teszi és hol teszik azt meg (nyáron a dologért, télen a hidegért), hogy emberekkel őriztessék a hullát? A kocsi tehát arra is szolgál, hogy benne a hulla elzárva őrizet és veszély nélkül bárhol megtartható, a bonczoló orvos megérkezéséig.

Az is előnye a kocsinak, hogy a hulla bárhol felbonczolható rajta, tehát nem okvetlenül szükséges az orvosnak egy talán messze fekvő dögterre kimenni, mert a rajta felbonczolt hulla szét darabolva ismét lezárható és továbbítható a dögterre, ha kell éppen a dög-dög széléig s egyenesen róla lehet a hullát

a gödörbe juttatni a nélkül, hogy az esetleg hiányosan körülzárt (a legtöbb dögter ilyen) vagy egyáltalán nyílt dögter talaja befertőztetnek.

A kocsi a hulla leszedése után ott a gödör szélén lemosható és a szennyviz szintén a gödörbe eresztethető.

A kocsi szerkezete.

A kocsi alakját és szerkezetét egészben az I. számú ábra tünteti elő és mint ebből látható, a kocsi teste két vastengelyen s négy keréken nyugszik. A tengelyekre öt erős rugó van helyezve, hogy a kocsitestre helyezendő nagyobb súly hullák alatt kellően játszanak és az egyenetlen úton beálló nagyobb rázkódásokat ellensúlyozzák. A kocsi mellső része alá forduló, miáltal lehetővé van téve az, hogy a szükségképpen hosszúra készített kocsi-testtel aránylag keskeny helyeken is egy helyben meg lehet fordulni. A kocsi mellső része felett két emberre kényelmes ülés van készítve, mely alatt egy ülésáda helyzetet el, a szükséges bonczoló eszközök (fejsze, kés, fűrés stb.) részére, hogy ezek mindig kéznél legyenek.

A kocsi teste bonczasztalhoz hasonló, kissé homoru, czinkeztet pléhvel fedett sítók képez (lásd a 2-ik ábrát), melyet négy centiméternyi perem vesz körül, hogy a hullából kiszivárgó váladékok se a bonczoláskor, se a szállításkor róla le ne folyhassanak. A fenék hátsó részén azonban egy nagyobb méretű nyílás van, mely gummival bevont dugóval teljesen elzárható, de a folyadékok leeresztése végett szükség szerint ki is nyitható.

Erre a bonczasztal szerű testre jön a pléhezett s két részből álló fedél, mely a hulla felhelyezése előtt „a” fogantyuknál fogva leemelendő (lásd 1. ábrán „a”). A leemeléskor először mindig a baloldali fedelet emeltetjük le, a feltevéskor pedig ez marad másodikká. A fedél leemelését és feltevést két ember könnyen eszközölheti, de arra kell vigyázni, hogy a fedél oldalsó részén levő két görbe csap (lásd: 1-ső ábra „b”) a 2-ik ábrán látható „a” „a” tartók nyílásából csak úgy lesz kiemelhető, ha a fedél először 45 foknyira egyszerűen kinyitattik. A fedelet tehát a leemeléskor először a kocsitest középvonalától kifelé nyitjuk mindaddig, míg a görbe csapok olyan helyzetbe nem jutnak, hogy az „a” tartók nyílásából kevés emeléssel könnyen kicsusszanak. Ha ez megtörténik, akkor a fedelet félre tesszük, egyiket jobbra, másikat balra.

Az így szabaddá tett kocsit aztán oda tolhatjuk az istállóajtóba, vagy egyszerűen a szabadon fekvő hulla farához.

A kocsi fedelét részint a kocsi-test peremei, részint az 1-ső ábrán látható „b. b.” csapok tartják helyben, megerősítésükre, illetőleg elzárásukra pedig az ülés felső támfájára (l. 2-ik ábra b.) szerelt tolozár és a kocsi-test, valamint a fedél hátsó végére szerelt zárok szolgálnak, melyek a fedél levétele előtt kinyitandók, a fedél felhelyezése után pedig gondosan bezárandók, nehogy a hiányos rögzítés következtében a kocsi használata közben beálló rázkódások alatt a fedél ide-oda mozogjon és így rongálódásnak legyen kitéve.

A kocsi jobb oldali fedelének mellső végénél (l. 1. ábra c.) egy toló ajtó van, mely a

„d” fülénél fogva hátra húzható, ha előzetesen az „é” zárat felnyitjuk. Ez az ajtó arra szolgál, hogy a kocsi belsejébe, kisebb hullákat (sertést, kutyát, juhot stb.), valamint kisebb tárgyakat, esetleg veszettség gyanus és élve befogott kutyákat elhelyezhessünk annélkül, hogy a fedelet leemeljük.

KISSEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

A galambtrágya Nitrogénből 1.76%-ot, phosphorsavból 1.78%-ot, káliból 1.02%-ot, mészből 1.6%-ot tartalmaz; értéke tehát métermázsánként nem több 2-3 koronánál.

A vajat télire eltenni. A rendesen készített vajnak minden 240 grjára 15 gr. finomra örölt sójt jól bele kell dolgozni s a vajat jó erősen kell beledörgölni az edénybe, hogy levegő ne maradjon a darabok között. Végül a tetejére egy réteg sójt hintve s mousselinnel bekötve, hűvös helyen kell tártani. (Agric. Gazette).

Mindenféle féregnek elpusztítására a virágcserepekből a következő egyszerű, de állítólag feltétlenül biztos hatású szert ajánlják. Mintegy 10 darab vadgesztenyét (az Aesculus hippocastanum gyümölcsét) apróra vágva 1 liter vízben meleg helyen 24 óráig állani hagyjuk. A kezelendő virágokat annyira öntözzük, hogy a cserepekben a föld mérsékelten rendes legyen. Ekkor a cserepek nagysága szerint 1—4 évőkanálnyi öntünk a cserepekbe a gesztenye-vizből. Erre a mi élő állat a cserepekben volt mind a felületre mászik s ott azonnal összegyűjthető s elpusztítható.

A széna veszít táplálékosságából hosszas állásban. A szénát lehetőleg száraz, az időjárás változásai ellen védett helyen lehet még a legjobban eltartani hosszabb időn át. Ily módon a külső megtartása a szénának kielégítő, nem úgy azonban a benne lévő tápanyagoké, mert a szerves anyagok folytonos bomlást szenvednek s a nitrogént nem tartalmazó és a protein vegyület folyton apadnak. Az elraktározott takarmányban folytonos gáz fejlődés észlelhető: szén-sav, hidrogén, szén-hidrogének fejlődnek a széna mennyiségének és főleg minőségének rovására. E mellett folyton porlik s még külső por is telepedik bele, ezért a régi erősen száraz széna hosszabb időn való feletetése légszűrőt, légszíri nehézséget stb. okoz (Deutsche Landw.).

A vetési mustár (Sinapis arvensis) és fekete mustár (S. nigra) magjai igen sokáig megtartják csirázó képességüket, a mi nagyban hozzájárul e két nyugós burján terjedéséhez. Egészben feletetve emésztetlen megkeresztül a szarvasmarha bélhuzamán s a trágyadombba kerülve is sokáig csirázó képes marad. Ezért a mustármagos ócsut meg kell darálni s jól megfőzni. Az igavonó és hizó marhának is csak kis adagokban nyújtandó, mert a benne lévő mustárolaj mérges s csak erős főzéssel bomlik, de a fekete mustárnál, melynek magvai sokkal több mustárolajt tartalmaznak, nem bizonyos még a főzéssel való gyöngítése sem, azért a sok fekete mustármagot tartalmazó keveréket nem tanácsos szarvasmarhával feletetni.

Telephon: 198.

Solymosy és Társa betéti társaság.

Sürgönyök: Solymosy gépgyár.

Gépgyár és Vasöntőde

Kolozsvár.

Álló és fekvő gőzgépek, szivattyúk, sajtók
— TELJES SZESZGYÁRI-, MALOM ÉS TÉGLAGYÁRI BERENDEZÉSEK. —

Gőzkazánok, Vízkerekek, Turbinák.
GAZDASÁGI GÉPEK: Cséplőgépek, Járgányok, Rosták, Tricurók, Szecskavágók, Boronák, széna- és szőlőprések stb.

Fémöntvények. — Oszlopok. — Csigalépcsők. Külön osztály: **EKÉK.**

LEVELEK.

Tek. Szerkesztőség!

Az E. G. 99. jun. 18-iki számában M. K. aláírással ellátott cikkhez csak pár szóban kívánok hozzászólni; és pedig magam még messzebb megyek, mint nevezett cikkíró ur, ki azt a tételt állítja fel, hogy *más szemébe való porhintés az, ha valaki az erdélyi magyar szarvasmarhát nyugatival keresztezi és ezen körülményt elhallgatva mint magyar fajtát adja el a szaporulatot a gyanútlan vevőknek.* En ezen tételt teljesen magaménak vallom, sőt azt állítom, hogy *a tenyésztő, a ki a magyar marhába egy csepp idegen vért juttat, nemcsak a gyanútlan vevő, de a saját maga szemébe is port hint,* mert a jó tejelőképességnek vagy a hizékonyságnak az a foka, a melyet ezen az úton visszabelenyésztetbe, bőven ellensúlyozva lesz a tüdőbajok és a nemző szervek sérülékenységeinek beoltása által, mit ezen beoltott

fentartsam menten minden csepp idegen vér belekeverésétől.

Drassó, 1899. jun. 19.

Tisztelettel:

Gróf Teleki Arvéd.

IRODALMI SZEMLE.

Hazai lapokból.

A „Gazdasági Lapok“-ban (Junius hó 18.) H. S. »A magyar fajta szürke szarvasmarháról« cz. alatt következőket írja: A magyar fajta szürke szarvasmarha tökéletesítését még 8-10 évvel ezelőtt sokan lehetetlennek tartották, a törekvést hibáztatták s most ugyanazok méltán hozzájárulnak elismerésükkel ahhoz az általános örömhöz, melyet újabb időben néhány buzgóbb erdélyrészi tenyésztő sikere okozott. Ma már tudják és hirdetik is, hogy a fajta egészben való reformálása eredménytelen törekvés s csak bizonyos vidékeken levő gazdaságoknak lehet ajánlani a szürke marhának egyik vagy másik irányban való fejlesztését,

fogyatkozás nélküli igavonó-erejéből. Pedig a dolog nem is olyan hihetetlen. Az erdélyi részekben s általában minden oly hegyes vidéken, ahol szürke marhát láthatni, a gulyatenyésztés sokban különbözik az alfölditől. A jobb életteltételek s kedvezőbb viszonyok hozták létre a magyar fajta szürke szarvasmarha erdélyi variációját, jobb tejelősével, gyorsabb fejlődésével és hizékonyságával.

Az istállózás azonban idővel mégis csökkenteni fogja a szervezet szilárdságát. Hiszen általános tapasztalat, hogy azok a szépformájú czimeres nagy ökrök, melyek a székely és szász gazdaságok udvarából kerülnek ki, uradalmi szolgálatban nagyon hamar összeesnek és leromlanak, mert meleg istállóban, kézről etetve, dédelgetéssel lettek felnevelve. Gulyában kell nevelni a magteheneket és tenyész-bikákat is. Az istállózással okvetlenül fel kell majd valamit áldozni az edzettségéből, a szilárdságából s az ezzel együtt járó elégtelenségéből.

Ha tejelő törzseket akarunk nevelni a magyar fajta szürke szarvasmarha keretében, akkor okvetlenül rá kell szoktatnunk teheneket arra, hogy borju nélkül adják le te-

1. ábra.

csepp nyugati vér szintén eredményezni fog. Ezek után bár távol áll tőlem, hogy valakit egyéni szabadságában korlátozni igyekezzem, a ki az erdélyi marhát nyugatival keresztezni akarná, de feltétlen kötelességére tenném bárkinek is, hogy az ilyen idegen vércseppeket az utolsó cseppig bevallja és bejelentse. Magam részére pedig megmaradok azon irány mellett, hogy a telivér magyar marhafajt feltétlenül tisztán

tehát a hizó és tejelő típusok alakítását a fajta keretén belül.

A szürke marha tejelőképességének emelkedését mi sem bizonyítja inkább, mint az, hogy nem egy tejgazdaságban elérte az évi tej-átlag a 2000 litert. Sokan azonban kétkedéssel fogadták ama tudósításokat, hogy olyan gazdaságokban, hol a hizékonyságot, a tejtermelést, vagy a fejlődés gyorsaságát illetőleg szép eredményeket értek el a szürke marhával, a tenyészet állománya nem vesztett a fajtát jellemző szilárdságból, edzettségéből s

jüket. Ma kénytelenek vagyunk elrugásig szoptatni a borjut, különben elapasztja tejét a tehén. Ha azonban az első borjut azonnal elválasztanók s előbb szopokás itatóval, később váluval itatva nevelnek fel, az utóbb ellett borjak már könnyebben elválaszthatók lennének. Nagy befolyással bírna ez a borju tejfogyasztásának szabályozására és a takarmányozás előkészítésére valamint az átmenet helyességére is. Ez úton elérhetnők majd idővel azt is, hogy fölös számmal levő teheneinkből, a nyugat nagy városainak *tuberkulózis-*

A Zalathnai kénkovand ipar-részvénytársaság

Brassói kénsav- és műtrágya-gyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű műtrágyáit

a t. cz. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q -án alóli megrendelést legcélszerűbb az „Erd. Gazd. Egylet“ raktárához intézni. —

Arajánlatokkal készséggel szolgál a KÖZPONTI IRDDA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám.

mentes fejős teheneket szállítsunk a gyermek- és gyógytej termelő tejgazdaságok számára. Erre azonban még hosszabb idő kell s önmagát ámitaná az, ki azt hinné, hogy néhány év alatt a szürke marha ősi tulajdonságait számottevő mértékben módosítani lehet.

A törekvés egyes vidékeken szépen halad előre, de kívánatos volna, hogy előbb-utóbb ne a fajta jellemző vonásainak rovására írjuk fel az elért eredményeket. Gyorsfejlődésű és tejelő törzsekről beszélni nem lehet, mert a tenyésztést *egyformásítani* kell, ettől pedig még távol vagyunk.

„Köztelek.” (Junius hó 14.) Rövid kivonatban ismertetjük Horváth Jenő cikkét a »Czukorrépa-kapálás« aktuális kérdéséről, melyben az író elismerésre méltó körültekintéssel ad néhány praktikus tanácsot a czukorrépa-termelőknek. A májusi nagy esőzések miatt nem csak hogy elkéstek a gazdák a czukorrépa kapálásával, hanem még annak a kellemetlen helyzetnek is ki vannak téve, hogy a bekövetkező nyári munkák miatt nem lesznek képesek elegendő idővel és munkással rendelkezni a kapáláshoz és az egyezéshez. Kénytelen tehát a gazda megfeszített munkaerővel

álló ék alakjában ($\wedge$) állítjuk fel, a mikor is egy-egy sort osztva ki, minden munkás az előtte haladónak lábnyomát felkapálja.

A „Kert” (Junius hó 15.) Z. Gy. tollából »A bogycs növények nyári metszése« cz. alatt közöl egy érdekes cikket, melyben a málna, egres és ribizke mivéléséről a következőket mondja: Nálunk még nagyjából az a felfogás uralkodik, hogy a bogycs növények mivélés nélkül is ellehetnek s azért csak ritka helyen látunk szép gyümölcsöt és tartós termést. Rendesen még jó helyet sem kapnak, a hol elég levegő és napsugár állna rendelkezésükre.

Az egres és ribizke-bokrokat télen és nyáron metszeni kell. Az előbbi mellőzve, a nyári metszés célja az, hogy a kitörő, fölőseleges gyöksarjak levágásával, a feltörő hajtások megrövidítésével eltávolítsunk minden olyan hajtást, melynek a bokor képződésében semmi rendeltetése nincs s épen csak a táplálékot fogyasztja. A málnát nem annyira vissza metszeni, hanem inkább irtani és ritkítani kell. Tavaszkor az elszáradt hajtásokat kell levágni tőből s az új hajtásokból legfőlebb 4–5-öt meghagyni termésre. Az évi termő-

a legkedveltebb fajták egyike. 3., Szepesi, késői rendkívül kemény fejekkel. 4., Mauthner-féle „márványfő” — új téli káposzta: Legelőkelőbb amerikai konyhakertészek, kik piacra termelnek, felkarolták ez új fajtát s a mennyiben hazánkban is több helyen kipróbáltatott s mindenütt a legkedvezőbb eredményt nyújtotta, méltán tekinthető kitűnő fajtának. Már alakja is jó, mert növése szabályos, feje igen nagy és kemény s akár piacra, akár házi fogyasztásra termeltetik e fajta, minden várakozást túl halad. 5., Burpee-féle téli káposzta: ama biztossága miatt, melylyel tenyészete sikerül, Philadelphia környékén a legelterjedtebb. Burpee téli káposztájának nagy 4–5 kiló súlyu lapos, kemény és tömött fejei vannak, majd semmi lazalevele nincsen; szállításra rendkívül alkalmas. 6., Czunkor — kerek fejes káposzta: besavanyitva aranysárga; torzsája rövid, feje igen kemény és szép aranysárga színt ölt; ezért eladásra igen előnyös.

A legtöbb káposzta fajtának épen az a hibája, hogy besavanyitva szürkés-fehér színű lesz, a kereskedelemben pedig csak a fehér és aranyszínű a legkeresettebb.

Említendő még jóságánál fogva a pécsi

2. ábra.

dolgoztatni. Hogy hány munkást kell alkalmaznia, azt könnyen kiszámíthatja, ha tudja, hogy 1 m. hold répa alapos megkapálására 7–8 munkás szükséges.

A munka kivételére egy az irtókapához hasonló 20–22 cm. hosszú és 10 cm. széles, foka felé elkeskenyedő, körülbelül 1 m. hosszú nyéllel ellátott nehéz kapa használható legcélszerűbben. A mivelet végrehajtására legpraktikusabb minden munkás számára 2 sort kijelölni, míg a gyermekek csak egy sor répát kapnának megkapálás végett, hogy idősebbekkel egy vonalban haladhassanak. A kapának mélyen kell vágni a földbe, hogy a répát is megingassa s azt csak a gyökerei tartásák a földben. A közbeeső gyomokat — különösen a vad mohart — nem szabad gyökerével a földben hagyni, hanem kézzel összeszedni s egy csomóba hányni, — olyan helyre, a hol a munkások a földbe nem tapossák be, — hogy aztán a nap heve azokat kiszáritsa és elpusztuljanak. A felesleges répát szintén ki kell huzni és csomóba rakni, mert 2–3 répa egymás mellett nem fejlődhet normálisan. Ha a talaj igen laza, de még is kénytelenek vagyunk kapálatni, akkor a munkásokat előre

hajtásokat ott, a hol végük meghajlik, rövidítsük meg, miáltal oldalhajtásokat kapunk, melyek több termést adnak.

Jó mivéléssel, trágyázással az egres és ribizke 10 évig is szépen fejlődik, mikor aztán gyökösztással való átültetéssel kell megújítani, míg a málnát még rövidebb idő alatt kell átültetni, mert különben szétfutó gyökereivel maga keres jobb talajt.

A „Konyhakertészet” cz. lap junius havi száma „Magyar késői káposzta fajták” cz. alatt néhány káposzta fajt ismertet, melyek hazánkban is sikerrel termelhetők. Alább adjuk néhány fajta rövidített ismertetését, konyhakertészettel foglalkozó olvasóink számára: 1., Balinkai (Fejérvm.), javított, késői káposzta: egészen kurta torzsával s finoman bordázott levelekkel. Ez általánosan ismert s igen kedvelt fajta különösen a fejek rendkívüli nagyságával s tömörségével tűnik ki, melyek még ha kedvezőtlen is az időjárás, semmi kárt sem szenvednek, vagyis nem rothadnak, nem pattannak s ezért az igazán kitűnő káposzta minden előnyével bírnak. 2., Csurgói, késői káposzta: lapos-kerek, torzsája egészen kurta,

káposzta, mely talán legtöbb vidéken elterjedve lévén, külön leírást nem igényel.

Török Mihály.

Külföldi lapokból.

Amerikai aratás kilátások Snow, egyik amerikai gazdatekintély szerint az őszi buza a múlt hónapban nagyon sokat romlott. Az időjárás kedvező volt ugyan, de a fagy okozta pusztulások a búza növekedésével mindjobban feltűntek s a kártékony bogarak főleg a heseni légy (Cecidomya) okoztak nagy károkat. Snow szerint az ideai várható buzatermés 120,000,000 bushellel (1 bushel = 35.24 l.) lesz kevesebb, mint a tavaly. A tavaszi gabona szépen fejlődik, de szükség is van a folyton kedvező időjárásra, hogy a tavasziak helyre hozhassák késői vetéseket, mivel 3 egész héttel később vetették, mint szokták. (Agric. Gazette 99. No. 1326.)

Oroszországi aratáskilátások. A központi statisztikai hivatal becslése szerint az orosz búzatermés 47,020,000 akre (1 acre = 290,781 l.) volt az utolsó szezonban. 1897-ben 42,386,000 qrs, 1896-ban 51,349,000 qrs volt. Legtöbb

volt 1393-ban, 59,000.000 qrs. Ha az utolsó szezon adatai nem túlcsgázottak, akkor Oroszországnak még nagy mennyiségű búzája kell legyen raktáron kivitelre, mert a számítások alapján a buzafölösleg 25,000.000 qrs volna, melyből május első feléig csak 6,000.000 vittek ki. (Agric. Gazette. 99. No. 1326.)

Schmidt féle eljárás a tejláz ellen. Schmidt dán állatorvos úgy okoskodott, hogy a tejlázat olyan mérgező anyagoknak felszívódása a szervezetbe okozza, melyek a lactatio első napjaiban a tőgyben magában képződnek. Ezt az anyaállat szervezetére mérgező hatása váladékot szerinte a tejmirigyek csöveinek legvégső sejtjei termelik s mely rendes körülmények között a tejhez keveredve ürítették ki. A betegség székhelye tehát a tőgy. Ezért Schmidt megpróbálta itt kezdeni el a gyógyító eljárást. Míhelyt a tejláz észleltetett, meleg jódkálium oldatot fecskendett minden egyes csicsen át a tőgybe. Természetesen előbb jól kifejték. Aztán a tőgy kellő kenegetése, gyúrása által igyekezett a befecskendezett folyadékot a tejmirigycsövekbe egész fenékig felhajtani. Ilyen kezeléssel sikerült neki 50 eset közül 46 esetben gyógyulást elérni. Németországban, a hol megkísérlették, mindenütt a legjobb eredménnyel járt a Schmidt-féle kezelés. Az itt közölt rövid leírásból is látható, hogy bár nagy reményekre jogosít az új eljárás, de csak szakértő állatorvos által alkalmazva, mert laikus a befecskendezéskor ha nem jár el elég tisztán, vagy a fecskendővel megsérti a tehen csecset, biztos veszélyt hoz a gyógyulás helyére. (Agric. Gazette. 99. No. 1326.)

A munka befolyása a fejős tehenek tejének mennyiségére és minőségére. Dr. A Morgenek Hofenheimban végzett ilyen irányú kísérletei a következő eredményt adták. 11 previbusból állott a kísérlet s minden időszak 14 nap tartamu volt. A periodusok felváltva munka és pihenő periodusok voltak. A táplálás állandóan egyforma volt. Ha a teheneket lassu lépésben naponta két órát jármoztatták s körülbelül egy lőerővel dolgoztatták ezen idő alatt, a végzett csekély munka nem volt rossz hatással a tejelésre. A tej valamivel kevesebb volt, de annival concertaltabb, tehát csak a vízvesztés volt észrevehető, a hol tehát a tej mennyiségileg értékesítették, ez a jelenség is fontos. A munkaidő alatt átlag növekedett azonban a zsirtartalom. A többi szilárd alkotó részek: tejcukor, fehérjék stb. kevéssé apadtak. Az állatok élő súlya nem apadt. Tehát a fejős tehenek mérsékelt és nem nehéz dolgoztatása gazdaságilag tehát előnyösnek mondható. (Der Deutsche Landwerth 99. No. 6.)

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **A gabona értékesítése.** Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter a gabonaértékesítés módjának javítása érdekében fejleszteni akarja a közraktári intézményt. Ez okból felszólította az összes magyarországi közraktárakat, hogy működésükről tegyenek jelentést.

— **Gyümölcsértékesítés.** Vinda, besztterce-naszódmegyei község szász lakossága nagy-szerű és utánzásra méltó módon kultiválja a gyümölcsstermelést, különösen az almát, mint tartós export-cikkét. Egy beszttercei lap közlése szerint már 1889-ben huszezer forint ára almát árultak a vindai szászok; de mióta a szamosvölgyi vasut kiépült s a württembergi, bécsi és budapesti gyümölcskereskedők személyesen eljárnak a helyszínére, azóta a gyümölcskivitel sokkal nagyobb mértéket öltött s az elmúlt évben már ötven vagon almát exportáltak abból az egy községből. A legmódosabb gazda két vagonnal adott el, huszonheten másfél-másfél, vagy egy-egy vagonnal, de egy sem kevesebbet 30 métermázsánál. Néhány év előtt még csak 8-9 forintjával fizették mázsáját, később 10-12 forintjával, de a ki tavaszig tud várni az eladással, még

jóval nagyobb árat érhet el. Így a múlt évben husvét után még 16 vagonnal adtak el, mázsáját 15, 16, sőt 18 forintjával is. Az elmúlt évben 79 vindai szász gazda több mint ötvenezer forintot kapott almáért.

— **Fertőzészről gyanus állatok vasuti szállítása.** A keresk.-ügyi miniszter 1894-ben elrendelte, hogy a fertőzész gyanus állatok elszállításához ezentul feltétlenül és kizárólag csak zárt vasuti kocsit szabad használni. Felmerült kérdés alkalmából kijelentette most a miniszter, hogy koci alatt a fenforgó esetben fedett marhaszállító, avagy közönséges fedett teher- (gabonaszállító) koci értendő.

— **Gabonakiviteli tilalom Romániában.** Berlinben az a hír terjedt el, hogy Romániában meg fogják tiltani a gabona kivitelét. Ez a híresztelés összefügg azzal, hogy Romániában az idén nagyon rosszul állanak a vetések. Különösen a havas Alföldön nem volt sokáig eső és így a búza nem tudott fejlődni. A minap azután Romániában bizottságot neveztek ki, hogy az országban levő gabona mennyiségét megvizsgálja. E vizsgálat eredményétől függ, vajjon csakugyan eltöltik-e a kivitel. A vetés rossz állása mellett kizártnak nem lehet tekinteni.

— **A vetések állása és a mezőgazdasági állapot Erdélyben június közepén.** (A »Földm. Ért.« nyomán.) A búza virágozik s részben már elvirágozott, szemét fejleszti; elég sűrű ugyan, többfelé azonban alacsony maradt s ilyen helyeken gyenge és rövid kalászatokat is hajtott. Az utóbbi hűvös időjárás fejlődésében némileg megakasztotta, de érzi az eső hiányát is, a mi miatt a kései s amugy is gyengébb vetés itt-ott már is száradni kezd; Besztterce-Naszód vármegye egy részében ellenben a tulsok eső ártott. A búza alsó leveleit szórványosan a rozsda támadta meg, a kalász azonban még mindenütt mentes tőle. Termését 3,3 millió q.-ra becsülik hozzávetőleg. A rozs jobbára már elvirágozott s szemét fejleszti. A búzánál ritkább ugyan, de magasabb s általában erős növesű s kifejtett hosszú kalásza van. Az utóbbi hűvös, száraz időjárás erre is kedvezőtlenül hatott ugyan, mindamelltt kevés kivétellel mégis jól köt s csak szórványosan panaszkodnak, hogy a kalász ablakos. illetőleg hogy a szem vékony lesz. Háromszéken, a kézi járás egy részében rovar pusztítja, itt a kár 5%. Az árpa részint szárba hajt, részint már kalászat hozza. Az utóbbi időben bár helyenkint igen szépen fejlődött, azért átlagban inkább hanyatlott, mert nehezen nő és többnyire alacsony. A korábbi vetésű jobb termést ígér, mint a kései, mely sok helyütt száradni kezd. A zab ugy mint az árpa, ez is sinyli a szárazságot s e miatt meg-ritkult, apró maradt s üde zöld színét sok helyütt elveszítette. Mindamelltt aránylag jobban állja a kedvezőtlen időjárást, több belőle az erőteljes és jó vetés s ha az idő jobbra fordul, hamarabb helyre állhat. Baj az, hogy egyenetlen és szórványosan roszdás. A kukoricza a hűvös és száraz időjárás miatt lassan fejlődik és helyenkint sárgás színű; mindamelltt átlagban még mindig kielégítőnek mondható; kapálását jobbára már befejezték s itt-ott már töltögetni kezdik. Marosvásárhely határában, hol részben újból kellett vetni, az utóvetés még nem kelt ki; általában az egész vidéken aránylag sok a későbbi vetésű s már attól is kezdenek tartani, hogy korai és kedvezőtlen ősz beállása esetében ezek nem fognak beérni. A hüvelyesek közepesek s részben azon aluliak, lassan gyarapodnak; az utóbbi derek helyenkint tetemes kárt okoztak bennök. A kerti vetemények esőt és melegebb időjárást kívánnak; leggyengébben állanak a káposztafélék, melyekből sok kisült és már palántájában is károsított a földi bolha. A len és kender különböző állású, általában azonban inkább gyenge vagy legfeljebb közepes. A korai vetésű kender ott, a hol jég nem érte, aránylag még igen szépek mondható, a későbbben vetett azonban s ilyen sok van, alacsony. A lent többfelé a földi bolha elpusztította. A dohány kiültetése vége felé jár, első megkapálása megkezdett; a rászák más évckhez képest gyengébbek és fejletlenebbek, de jól erednek. A jég által elpusztított részekben a hiány jórészt már pótolható. A cukorrépa a száraz idő-

járás érzi kissé s e miatt a későbbi vetésű némileg fejletlen, míg a legkorábbi vetésű lassan, de mégis elég jól tenyészik. Egyelése és második kapálása, illetőleg az utóvetésűnek első kapálása folyik. A takarmányrépa ugy mint a cukorrépa lassan, de elég jól fejlődik s az utóvetésű egy része abból is el van maradván; egyelése és másodkapálása jobbára elvégeztetett. A burgonya a szárazságot érzi s e miatt itt-ott el van maradván, tulnyomó átlagban kielégítőnek mondható; töltögetése, néhol még első kapálása folyamatban van. Háromszékből jelentik, hogy ott részben még most sem kelt ki. A mesterséges takarmány takarítása a kedvező időben javában folyik, az eredmény jó minőség mellett mennyisége közepes és azon aluli s általában gyengébb mint ott, a hol korábban lehetett kaszálni. A luczerna jóval kielégítőbb mint a lőhere; a zabos bükköny elég jó, helyenkint azonban fejletlen maradt s Hunyad vármegyében a dévai járás egy részében a hamuféregtől szenved. Csalamádé általában gyenge. A réteket a lapályosabb helyeken már kaszálni kezdik, általában gyenge közepes eredménnyel; a fű ritkás és aránylag apró maradt. A legelőket meggyengültek s általában esőt kívánnak, mindamelltt még mindig tűrhetők. A szőlő szépen fejlődik, azonban némi kivétellel csak közepes hozamra nyújt kilátást; gyomlálása és kapálása javában folyik. Mind többen kezdik per-metezni, itt-ott az idén már másodsor is. A gyümölcs a tavasz elején gazdag terméssel biztatott ugyan, a termésklátás azonban mindinkább csökkent és még mindig kisebbedik, úgy, hogy immár csak egyes völgyekben mutatkozik a közepesnél jobbnak, míg egyebütt s általában férges és rovaroktól sok elpusztult, erős szelek, zápor és jég is leverték belőle s a mostani hűvös és száraz idő ártalmára van. Aránylag legtöbb a cseresznye, alma és körte, néhol szilva. A hernyók által lerágott fák most lombosodnak másodsor. Elemei csapások. A levegő erősen lehült, a mi sokfelé deret okozott, a magasabb hegyeken és havasokon pedig havat hozott. A gyengébb veteményekben, főleg a babban, kukoriczában, dinnyében, ugorkában itt-ott elég számottevő a kár, valóban nagy veszteséget azonban még sem okozott a dér. Jelentékenyebb veszteséget jelentenek Csikvármegye kászón-alciki és Kolozs vármegye m.-örményesi járásából, csekélyebbet Maros Tordavármegyéből, a hol leginkább mégis Maros-Vásárhely határa szenvedett, de a szőlő itt is ment maradt, továbbá Nagy-Küküllő vármegye szentágothai járásából és végül Szolnok-Doboka vármegyéből, a melynek területén leginkább még a csáki-gorbói járás szenvedett legtöbbet. Alsó-Fehérvármegyében Gyulafehérvár felett június 6-án és 7-én viharos szél vonult el, jelentősebb kárt azonban nem tett.

— **Árverési hirdetés.** Közhírré teszem, hogy a m. kir. posta- és távirda főgazdászati hivatalnál összegyűlt mintegy 200 kilogram súlyu ipari és gazdasági czélokra alkalmas porrártört rézgáliczot folyó év június 30-án d. e. 9 órakor a kolozsvári postaépület udvarán nyilvános árverésen a kincstár minden további szavatossága nélkül el fogom adni. Kolozsvár, 1899. június 17. Sipos.

— **Szeszfőző tanfolyam.** A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete folyó évi július 23-tól augusztus 5-éig bezárólag a „Köztelken“ szeszfőző tanfolyamot rendez, mezőgazdasági szeszgyárosok és szeszfőzde kezelők részére. A tanfolyam a szeszadózás technikáját és általában a szeszfőzés-sel összefüggő minden kérdést fel fog ölelni.

Az egyesületet a szeszfőző-tanfolyam rendezésére egyrészt az a körülmény indította, hogy ily tanfolyam már több, mint egy évtized óta nem tartott s az óta a szeszgyártás terén oly újítások merültek fel, a melyeknek az érdekelt körökkel való közlésére és tudomásul hozatalára az ily tanfolyam kiválóan alkalmas, másrészt a kidolgozás alatt levő új szeszadó-törvényjavaslat egy aera kezdetét jelenti a mezőgazdasági szeszgyártás terén s ez a körülmény is indokoltá teszi egy ily tanfolyam megtartását, melynek előadójul az egyesület dr. Kosutány Tamás, Cserháti Sándor magyaróvári gazdasági akadémiai, Lázár Pál és dr. Szilágyi Gyula műegyetemi

tanárokat, dr. Lehrer Péter pénzügyi tanácsost, Zalka Zsigmond gazd. tanintézeti tanárt, Hajdu István urad. intézőt és Bódi Bódog szeszgyár-igazgatót nyerte meg.

A szeszfőző-tanfolyamon az elméleti és gyakorlati előadásokra egyaránt kiterjeszkedik; délelőtt tartatnak az elméleti előadások, a délutáni órákban pedig a gyakorlati előadások tartatnak a műegyetemi laboratóriumban és a fővároshoz közel eső szeszgyárakban.

A tanfolyam hallgatói közé felvétetnek: szeszfőző tulajdonosok, szeszfőző-kezelők s oly birtokosok, a kik szeszfőzőt fölláttatni óhajtanak s végül mindazok, a kik a szeszfőzéshez szükséges szakismereteket megszerezni óhajtják.

Jelentkezési határidő: július hó 15-ike.

Jelentkezések a „Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete” titkári hivatalához (Budapest, Köztelek.) küldendők be.

A részvételi díj: személyenként 20 frt. s egyidejűleg küldendők be a „Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete” pénztárába (Budapest, Köztelek). A tanfolyam hallgatói kívánatra a tanfolyam befejeztével az egyesület részéről aláírt látogatási bizonyítványt nyernek. Ezen kívánságukat azonban már előzőleg kell bejelenteniök,

KÖZGAZDASÁG, ÜZLET, FORGALOM.

— **Európa idej búzatermése.** Az első búzabecslést most közli a londoni „The Evening Corn Trade List” című jó-hírű szaklap. E szerint Európában a búzatermés hozama 498·80 millió hectoliter körül fog mozogni. 1898-ban ugyane forrás szerint a búza termése 556·80 millió hectoliterre rugott. A különbség kerek 58 millió hectoliter. Ha továbbá figyelembe vesszük, hogy az amerikai Egyesült-Államok, Kelet-India, Argentína és általában a tengerentúli államok búzatermését 394·4 millió hectoliterre becsüli, szemben a múlt évvel, a mikor 464 millió hectoliter termett, kétségtelenül is fölmerül az a kérdés, vajjon miképp fődztetik az a hiány, a mely az európai raktárakban, illetve piacokon majdan mutatkozni fog. A világ búzatermés-hiányát kerek összegben 127·6 millió hectoliterre becsülik, tehát ugyanannyira, a mennyire az európai államok beviteli szükséglete terjedt 1898/99-ben. Minthogy épp azok az államok, a melyek exportra is dolgoznak, szenvednek az idén termés-hiányt, valószínű, hogy a kereslet gabona, főképp búza iránt sokkal élénkebb lesz, mint az előző évben volt és meg fogja közelíteni az 1896/97-iki campagne második felét is.

— **Vetések állása a külföldön.** (Az „Erdélyi Gazda” eredeti tudósítása.) A m. kir. földmívelésügyi miniszteriumba e hó elejéig beérkezett konzuli jelentések alapján következőben állapíthatjuk meg a külföld vetéseinek várható termés eredményeit:

Sveitsban május hó első napjaiban fagyok voltak, melyek azonban a kellőleg még ki nem fejlődött növényzetben csak egyes helyeken okoztak kárt.

Az utolsó 14 nap kedvező időjárása jótékony hatása volt. A szőlő szépen fejlődik.

Olaszországban a tulnyomólag szeles időjárás miatt a vetésekben, gyümölcsben, főleg azonban a szőlőben jelentékeny a kár. A terméskilátások közepesek s az utolsó jelentések szerint a várt eredményen alul fognak maradni.

Franciaország délnyugati részében az időjárás május hóban hűvös volt. A terméskilátások most még általában kedvezőek, mind-

a mellett a gabona virágzási időnyére száraz, meleg időjárás kívánatos.

Szerbiában néhány nap kivételével meleg és száraz időjárás uralgott, mely a mezei terményekre jó hatással volt. Jégverés szörvénnyesen a vetésekben tetemes kárt okozott.

A búza és rozs közepes; az árpa, melyben kezdetben az üszög sok kárt okozott — kedvezően fejlődik; a zab szintén kielégítő, a szőlő, gyümölcs- és zöldség-félék jó termést ígérnek.

Törökországban a mezőgazdasági állapotok rosszabbra fordultak. A terméskilátás a tartós szárazság következtében csökkent s május hó végén már csak gyenge közép-termesre volt kilátás. Ha azonban a szárazság tovább is tart, az egész termés veszélyeztetve van.

Németországban május hó első felében hűvös, gyakori esőzésekkel kísért időjárás uralkodott, mely a vetések fejlődését kissé hátráltatta, de a hó második felében kedvezőre fordult az idő s a vetések állása is szépen megjavult. Az egérpusztítás erősen megcsappant, de viszont a drótféreg és frit-légy (Frit-fliege) kártételei miatt sok a panasz. A búzában helyenkint a gaz erősen elhatalmasodott s a rozsdától is tartanak. Sokkal kedvezőtlenebbül állanak a rozsvetések, melyek a korai éjjeli fagyok folytán csak gyengén bokrosodtak s melyeket egér- és rovarkárok miatt körülbelül 2%-ban ki is szántottak.

A repce jó terméssel biztat, míg a kapások fejlődésére az időjárás kedvezőtlenül hatott.

Dániában a vetések terméskilátásai jók, a rozs némely vidéken már szárnak is indult. A legelők fűtermése s általában a mesterséges takarmányfélék hozama rendkívül bőséges.

t. m.

— **Gazd. tudósítás Szépvíz (Csikmegye):** A hideg időjárás ellenére a gabonaneműek eléggé jó állapotban vannak, így a búza és rozs ezideig igen buja és egészséges színű, itt-ott ugyan egy kevés rozsdakár mutatkozik a búza levelein, de a tovatervedése, úgy látszik, szünőfélben van, mert a szára még sehol sem ment föl. A hűvös idő leginkább a konyhaveteményeknek van ártalmára, mert nem igen fejlődhetnek úgy, mint az kívánatos volna, így legtöbbet szenvedett a bab, borsó és uborka; de a burgonyára is kártékony hatással volt a 9-iki dér, a minek folytán majdnem egészen megfeketedett és elsárgult. A kaszálók és legelők szintén sínylik a hideget. A gyümölcsnek mintegy 50%-a lehull, a mi pedig még megmaradt, az ferges. A gabonaárak emelkedtek, sajnos azonban, hogy a készletek nagyon megcsappantak.

— **Lakást keres 5-6 szobával, kerttel,** október 1-ére, Kolozsvárra költöző család Egészséges, világos és száraz lakás kívánatik, bármily nagy kerttel, lehetőleg külön udvarral. Bővebb értesítést a kiadóhivatal ad. (1-x).

— **Eladó vizsla.** Egy teljes dressurát kapott, bevezetett, második mezőnyben levő, angol pointér szuka vizsla eladó. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

— **Kisebb birtok, uri lakással az őszre hasznó-berbe kerestetik,** Kolozsvár határán vagy Kolozsvárhoz, esetleg más nagyobb vasut mellett város közeli helységben. A birtok nagysága lehet 100-200 kat holdig. Csak felszerelt, jó karban levő birtok és lehető kényelmes (3-5 szobás) lakás kívánatik. Ajánlatokat az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatala közvetíti. (j-x).

Időjárás. Az idő délnyugati és közép Oroszországban esős, a hőmérséklet délnyugaton süllyedt, délkeleten ellenben emelkedett.

Italiának déli és keleti vidékein kisebb zivataros esők voltak, a hőmérséklet általánosan emelkedőben van.

Az erdélyi részeken egész héten borult, helyenkint esős idők jártak, a hőmérséklet azonban emelkedett, Deésről tegnap nagy felhőszakadást jelentenek.

Jóslat. Meleg idő várható, helyenkint zivataros esővel. **Hőmérséklet.** Budapest 18·4, Ó-Gyalla 19·0, Szeged 20·3, Kolozsvár 16·3.

Budapesti gabonatözsde.

I. Készárúüzlet.

	1899. június 21.
Buza bántási 76 kilós	frt 9 85—9 95
„ tiszavidéki 76 kilós	„ 9 75—9 85
„ kácskai 76 kilós	„ 9 80—9 90
rozs új elsőrendű 70—72 kilós	„ 7 15—7 30
„ „ másodrendű	„ 7 ——7 10
árpa takarmány	„ 6 15—6 35
„ égetni való	„ 5 80—6 10
„ sörfőzésre való	„ 6 50—7 —
zab	„ 5 85—6 —
tengeri ó-bántási	„ 4 50—4 60
„ másnemű	„ 5 ——5 25
köles	„ 4 15—4 45

Jelenleg buza, tengeri szilárd, egyéb gabona változatlan.

II. Határidő-üzlet.

	1899. június 21-én
4 órai zárlatkor:	
Buza októberre	9 49—9 50
Rozs októberre	7 60—7 62
Zab októberre	5 80—5 82
Tengeri júliusra	4 64—4 65
„ augusztusra	4 72—4 73
„ májusra 1900	4 88—4 89
Repce augusztusra	13 ——13 05

Bécsi gabonatözsde.

	1899. június 21-én.
Buza máj.—jun.	9 90—9 95
„ őszre	9 42—9 45
Rozs máj.—juni.	7 75—7 80
Zab máj.—juni.	6 06—6 08
Tengeri máj.—juni.	4 88—4 90

Budapesti értéktözsde.

	1899. június 14-én.
Utótözsde.	
4 órai zárlatkor maradt:	
Osztrák hitelrészvény	353.80
Magyar hitelrészvény	382.75
Leszámitoló bank	344.50

Kolozsvári piac.

	1899. június 22.
A mai fölhozatal kevés volt, habár a bupapesti árak alatt az itteni gabonaárak is szilárdultak, a kereslet elég élénk volt.	
A csütörtöki (június 22-iki) hetivásáron a következő árakat jegyeztük föl.	
Buza (gyengébb)	frt 7 80—8 50
Buza (jobb minőségű)	frt 8 65—8 90
Rozs (minőség szerint)	frt 7 10—7 30
Árpa	frt 5 50—6 —
Zab	frt 4 50—4 80
Tengeri	frt 4 60—4 70
Bab fehér	frt 4 30—4 50
Marhahús I. oszt	52 kr.
„ II. „	48 kr.
Zsir	70—72 kr.
Csirke egy pár nagyság szerint	40—50—80 kr.
tojás nagyobb 5 drb.	10 kr.
„ kisebb 6 drb.	10 kr.
A lóheretermés igen gyengének mutatkozik, a gazdák el lehetnek készülve a jó árakra, annyival is inkább, mivel a tavalyi készletek is kifogytak.	
Jelenleg lóherét 35—38 frtért vásárolják q.-ként.	

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

— **A P. Mező-Domb.** Levelét vettük s a benne foglalt kérdéseket illetőleg legelőszerebbnek tartjuk, ha felvilágosítás végett egy megbízható gépgyárhoz — pl. Kühne Ede gépgyárhoz Budapest, Váci-Körút 57/a. — fordúl. Innen egyszerűen megkérdezhető, hogy mennyibe kerül egy szakképzett gépész kiszállása.

LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG: Az irodalmi szakosztály elnöke: Br. BÁNYFY ERNŐ, alelnök: SZABÓ SÁMUEL, tagok: Br. FEILITZSCH, ARTHUR, Dr. GIDÓFALVY ISTVÁN, GYÁRFÁS BENEDEK, KUSZKÓ ISTVÁN, LÉSZAI FERENCZ, Bárány MANNBERG SÁNDOR, TUBA LAJOS, TURCSÁNYI GYULA

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

A kiadóhivatal vezetője:

MARSELEK FERENCZ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

HIRDETÉSEK.

Személyszállító vonatok indulási ideje Május 1-től.

A vonatok indulási ideje közep európai idő szerint van megállapítva. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő a percek aláhuzásával van megjelölve.

Kolozsvárról indul:

Budapest felé:

503 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	525 sz. vegy. v.	507 sz. szem. v.	501 sz. gyors v.
523	700	220	613	1101

Deés felé:

2 sz. szem. v.	14 sz. vegy. v.
725	488

Brassó felé:

502 sz. gyors v.	528 sz. vegy. v.	544 sz. sz. sz. t. v.	506 sz. szem. v.	514 sz. szem. v.
611	840	205	850	1047

Predeal felé:

516 sz. szem. v.	592 sz. sz. sz. t. v.	502 sz. gyors v.
355	1100	219

Budapest felé:

527 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.
508	245	748

Brassóból indul:

K.-Vásárhely felé:

7802 sz. szem. v.	7812 sz. vegy. v.	7804 sz. szem. v.
519	850	315

Zernest felé:

7711 sz. vegy. v.	7713 sz. vegy. v.
835	300

Nagy-Váradról indul:

Budapest felé:

501 sz. gyors v.	503 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	545 sz. sz. sz. t. v.	507 sz. szem. v.
288	843	1132	222	1104

Kolozsvár felé:

508 sz. szem. v.	502 sz. gyors v.	524 sz. vegy. v.	506 sz. szem. v.	504 sz. gyors v.
206	218	1220	358	646

Csaba felé:

8902 sz. szem. v.	8904 sz. szem. v.	8912 sz. vegy. v.
1020	425	730

Gyoma felé:

6212 sz. vegy. v.	6202 sz. szem. v.
550	237

Tövisről indul:

Brassó felé:

506 sz. szem. v.	502 sz. gyors v.	528 sz. vegy. v.
1224	837	130

Kolozsvár felé:

513 sz. szem. v.	505 sz. szem. v.	527 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.
1241	338	155	806

Arad felé:

605 sz. szem. v.	601 sz. gyors v.	607 sz. szem. v.
343	333	200

Maros-Ludasról indul:

Beszterce felé:

7112 sz. vegy. v.	7164 sz. sz. sz. t. v.	7170 sz. sz. sz. t. v.
400	910	420

Kis-Kapusról indul:

Nagy-Szeben felé:

7302 sz. szem. v.	7364 sz. sz. sz. t. v.	7304 sz. szem. v.	7312 sz. vegy. v.
221	443	1130	710

Nagy-Szebenből indul:

Kis-Kapus felé:

7311 sz. vegy. v.	7363 sz. sz. sz. t. v.	7301 sz. szem. v.	7303 sz. szem. v.
741	121	440	1030

Brassóból indul:

Csik-Gyimes felé:

7802 sz. vegy. v.	7812 sz. vegy. v.
519	850

Szegesvárról indul:

Sz. Udvarhely felé:

7612 sz. vegy. v.	7614 sz. sz. sz. t. v.
320	1108

A 7364. sz. vonat csak kedden és pénteken közlekedik. — A 7164. sz. vonat csak hétfőn, csütörtökön és szombaton szem. száll. közlekedik.

Maros-Vásárhelyről indul: S.-Szt.-Györgyről

Kocsárd felé:

7001 sz. szem. v.	7005 sz. szem. v.	7003 sz. szem. v.	7011 sz. vegy. v.
530	1225	550	954

Szász-Régen felé:

7014 sz. vegy. v.	7016 sz. vegy. v.	7018 sz. vegy. v.
515	1042	539

Brassó felé:

7801 sz. szem. v.	7803 sz. szem. v.	7811 sz. vegy. v.
704	1230	506

Csik-Szereda felé:

7912 sz. vegy. v.	7914 sz. vegy. v.
710	1105

N.-Szebenből

Fogarasz felé:

9722 sz. vegy. v.	9724 sz. vegy. v.
430	200

Papp László

kávé-, fűszer-, bor- és csemege kereskedő
Kolozsvárt, Theologia épület.

Ajánlja a helybeli és vidéki n. é. közönségnek raktárán levő kitűnő minőségű és ízű kávéit.

ÁRJEGYZÉK.

frt kr.

1 kgr. Sántos válogatott	1.14
1 " Jamaikai jóízű erőteljes	1.30
1 " Guatemala fin., igen ajánlható	1.48
1 " Portorico közép szemű finom	1.62
1 " Portorico legfinom. erős, nagyszemű	1.82
1 " Ceylon finom	1.70
1 " Ceylon nagyszemű. igen finom	1.92
1 " Cuba nagyszemű legfinomabb	2.02
1 " Arany java, zamatos	1.90
1 " Mocca arabiai	1.92
1 " Gyöngy zamatos, fin. minőség	1.80
1 " Gyöngy nagyszemű, kiváló minőség	2.10

Vidéki megrendelésnél bérmentve különként 6 krral drágább.

Megrendelések postán utánvétellel 5 kilós Zsákocskákban több fajta kávéból is összeállítva küldetnek.

Kitűnő minőségű kávéimmal a versenyt bármely fiuemei, triestzi és hamburgi cégekkel kiállok. (193.)

A sárvári m. kir. tejgazdasági szakiskola

legközelebbi tanfolyama

folyó évi augusztus hó 6-án

191. kezdődik és

december 31-ig tart.

A felvételi feltételekre s egyebekre nézve kimerítő felvilágosítást nyújt az intézet igazgatósága, Sárvár, Pusztá-Lánczon, Vas megyében.

Nagy József ékszerész üzlete

Kolozsvárt Főter Br. Josika ház.

Alapított 1852-ik évben.

Ajánlja arany, ezüst és ékszer neműekben különleges nagy raktárát.

Készít új ékszereket és elvállal mindenemű javításokat.

Legjutányosabb árak, csere teljes értékben. (185.)

KIS KÉZI VETŐGÉP EGÉSZ
UJAN IGEN OLCSON ELADÓ.
CZIM A KIADÓDAN.

(XXX.)

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani a a beltorda-utcai róm. kath. Lyceum-épületben levő

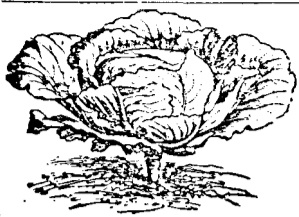
kárpitos butoraktáromat,

hol állandóan készletben tartok teljes lakberendezéseket, ugyszintén egyes butordarabok, mint szekrények, heverő diványok, lószőr. afrik. és ruganyos-matraczokat, tükröket és képeket stb. a legolcsóbb árak mellett. — Elvállalok mindennemű kárpitos munkát úgy helyben, mint vidéken. Átalakításokat is izlésesen és utányos árban a legújabb rajzok szerint saját műhelyembe készítek. Továbbá a legújabb szerkezetű és összezsukható ágybetéttel — diványok és fautelek s a legújabb tábori ágyakat sodronybetéttel, különösen becses figyelmükbe ajánlva s pártfogásukat kérve. vagyok

(119.)

tisztelettel MAYER GÉZA műkárpitos és butoraktáros

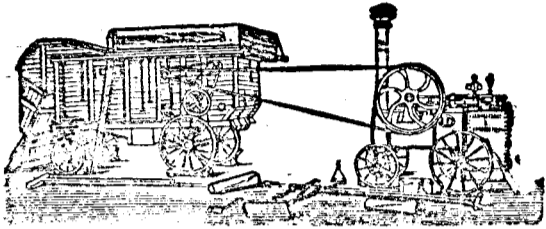
Legjobb
gazdasági-, vetemény-
és virágmagvak
kaphatók

TAUFFER FERENCZ utódánál

KOLOZSVÁRT, BELKÖZÉP-UTCZA 5.

(40.) Telefon: 201. sz.

Nagy raktár Gazdasági gépekből,
Mc. Cormick-féle kaszáló és aratógépek,
továbbá kerékpárok, villamos csengők és összes
részei, gabona-zsákok stb. stb

Clichéket

árjegyzékek, könyvek,
szak- és folyóiratok, ka-
talogusok és hirdetések,
valamint minden egyéb nyomtatvány illusz-
trálásához rajz vagy fénykép után kitűnő
kivitelben és legolcsóbb áron készít és szállit:

Fischer Lipót

chemigrafikai műintézete

Budapest,

IV., Kossuth Lajos-utca 15.

az Ujvilág-utczával szemben.

Vidéki megrendelések is legna-
gyobb pontossággal és figyelemmel
teljesítettek. (4)

Magyar Jelzálog-Hitelbank

alaptőkéje teljesen befizetett 15 millió arany forint.

Képviselősege útján Kolozsvártt
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

4% Záloglevélkölcsönök

nyújt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel
5 százalékos,

nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesz-
téssel 5-40 százalékos évi részletfizetés mellett és
magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2 %-os
záloglevélkölcsönök földbirtokra 50 évi törlesz-
téssel 5-40 százalékos és nagyobb városokban fekvő
házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65 %-os évi részlet-
fizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok érté-
kére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve
az Erdélyi Gazdasági Egylet
bizalmi férfiai adnak véleményét. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2 %-os
záloglevelek, 3% -os nyereséyműködtények.

1893., 1894., 1895., 1896., 1897., 1898., évben 32 első díjjal kitüntetve.

Első prosznitzi gazdasági gép- és gőzmotor-gyár, Wichterle F.,

BUDAPEST, VI. ker., Gyár-utca 50.

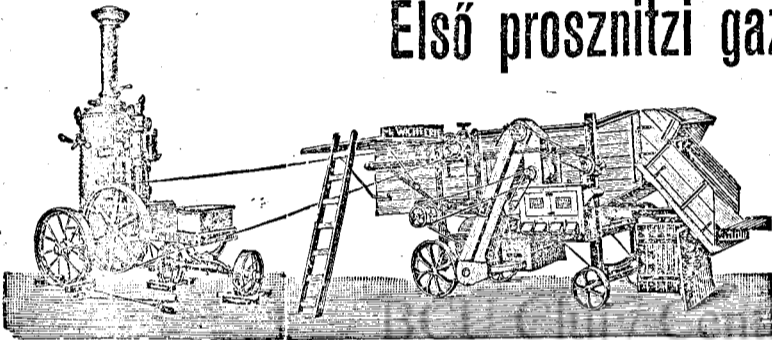
ajánlja legújabb szerkezetű szabadalmazott, teljesen szikramentes

Motor-cséplő-készleteit

kettős tisztítóval, árpatoklászoló és legezélszerűbb löhere hüvelyezővel, olcsó
árak és teljes jótállás mellett. Már több 100 készlet kitűnő sikerrel működésben.

Motor és nagyobb gőzcséplőkészleteink, valamint egyéb gazdasági
gépeink megtekinthetők nagyszabású telepünkön Budapest, VI., Gyár-utca
50, hol szakszerűleg bemutattatnak. (180.)

A Jelenkor legütköztesebb és
legjobb motor-cséplőkészletei!

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: TELEKI GÉZA gróf. Alelnök: CSÁVOSSY BÉLA

Igazgatósági tagok:

ANDRÁSSY GÉZA gróf, DESSEWFFY ARISTID, PÜSPÖKY EMIL SZŐNYIZSIGMOND,
TELEKI SÁNDOR gr.

Vezérigazgató: SZŐNYI ZSIGMOND

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános
elismerése szerint a biztosítás terén híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti
a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors
és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes melegegedését vívta ki magának; az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé, a szövetkezet
pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; — minden
más illeték kizárásával.

A takarmány és szalmáeseleség

biztosítása egy intézetnél sem eszközölhető oly olcsón és oly kedvező feltételek
mellett, mint a szövetkezetnél.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságá-
ra — a tiszta díjból 5% - díjengedményben részesülnek.

Kisgazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal
terményeiket biztosítják, 10% - engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten (József-körút 8.)
és a vidéken létesített ügynökségek. (185)

Eladó vagy haszonbérbe adó

M.-Szilváson (Torda-Aranyosmegye) 724
kat. hold tagosított birtok, kitűnő karban
lévő épületekkel, teljes élő és holt felszere-
lésekkel.

Értekezhetni lehet: **Groisz Helén**
úrnővel Budapest, VIII. Szentkirályi-u.
39. szám. (190.)

Marcinkiewicz Ignác

férfi ruha-szabó

KOLOZSVÁRT, Belközép-utca 3. szám.

Ajánlja 18 év óta fennálló s a mai kor és divat követelményeinek teljesen megfelelően berendezett

FÉRFI-SZABÓ-ÜZLETÉT.

Raktáron tart nagyon szép hazai, valamint valódi angol, francia és külföldi szövet-ujdosnágokat.

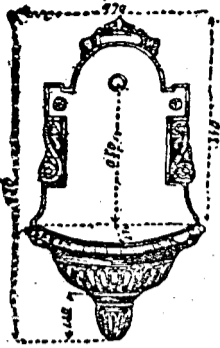
Ugy helyi, mint vidéki megrendeléseket szakszerű munkával pontosan és olcsón teljesít.

(150.)

BARANYI JÁNOS

épület műbádogos, vízvezetési és csatornázási vállalkozó
Kolozsvárt, Széchenyi-tér 5-6 sz. Telefonszám 101.
PÁRISI DISZKOLEVÉLLEL Elvállal és készít az alább fel-
sorolt munkákat jóállás mel-
lett és lehető olcsó árban.

Bádgos munkák

épületekre ereszt csatornákat és egyéb diszitményeket horgony vagy bármilyen fémekből rajz vagy minta szerint, ezen kívül üzletben kapható és megrendelhető mindenemű konyhaberendezések.

Vízvezeték és csatornázás

magán gazdasági telepekre, vagy magán épületek városi vezeték összeköttetésére, teljes magán fűdőköt, szivattyúk, fecskendők, szökőkutak, stb. csatornázások vas, ólom vagy kőanyag csövekből, (closetek) minden kivitelben, vizelők, mosdók és kiöntők szerelését. (148.)

Fürdőkádak kölcsön kaphatók!

Fedél és csatornafestést felvállal!

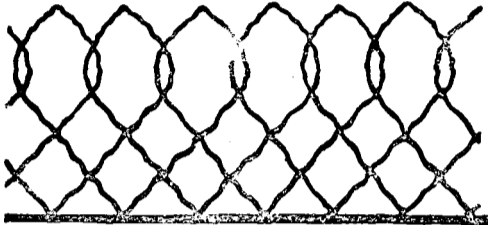
A fenti munkálatok évi javítását és jókarban tartását olcsón eszközli helyben mint vidéken.

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövét-fonát és szita-áru gyára

KOLOZSVÁRT, Torda-utca 9. szám.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonnattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányó rosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövét, szelelő és lóher-rosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és czinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, acél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különböző mintákban, fakerebbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátrác), sodrony-láb-törölők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók. (121. 4-26.)

Hangszergyár!

Saját gyártmányu hegedűk, gordonkák, gitárok, citerák, czimbalmok, fa- és réz fuvóhangszerek. valamint azok alkatrészeinek nagy választékú raktára; továbbá német és olasz

hurokat

BRAUN MIHÁLY

KOLOZSVÁR

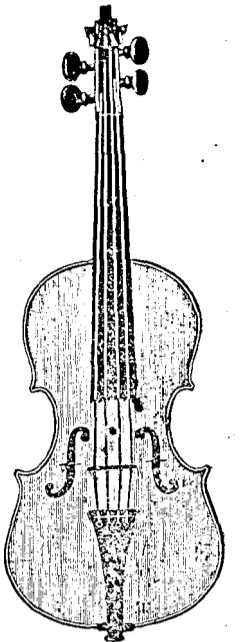
Wesselényi Miklós-u. 18.

Mindenemű javítások

pontosan és olcsón eszközöltetnek. Vidéki megrendelések gyorsan teljesítetnek.

Árjegyzék

kívánatra ingyen és bérmentve. (117.)

KASSANTAL

aranyozó-üzlete

Kolozsvárt, Belkőzép-utca 14. szám.

Aranyozó műhelyében készít új képereteket tükörkereteket, consolokat, szalon-asztalt, függönytartókat. Mindenféle aranyozott butorokat elvállal jutányos árban felelőség mellett.

Régi keretek aranyozását jutányos árban.

Továbbá templomi aranyozásokat, új oltár készítését rajz szerint. Régi oltárok újabb aranyozását a legjobb csiszolt arannyal

jutányos árban, felelőség mellett elvállal.

Oltár gyertyatartókat, feszületeket jó, tiszta és tartós arannyal, aranyozásáért felelőséget vállalok.

Pontos kiszolgálás! (163.)

Még minden résztvevő aratógépversenyen, ép úgy 1898. év július hó 11-én Hódmezővásárhelyen is a két első díjjal aranyérmekkel lett kitüntetve.

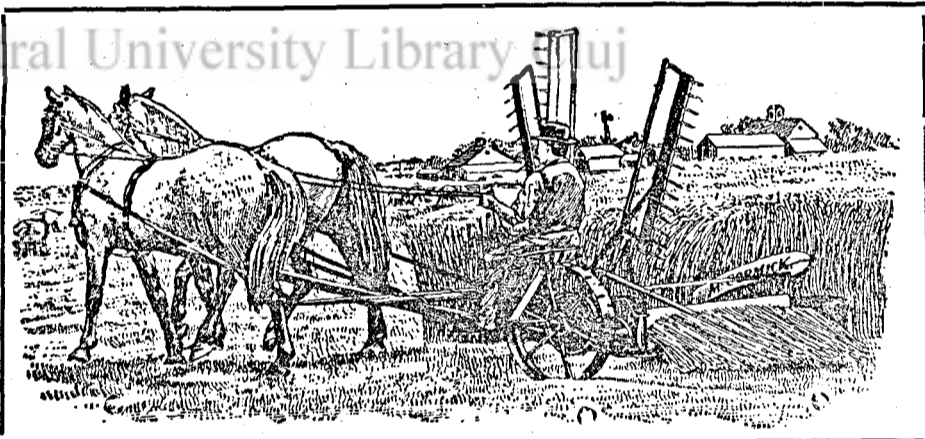
Mc Cormick

a világ legrégebbi arató- és fűkaszalógépgyára Chicagóban.

Magyarországi kizárólagos vezérképviselősege

BUDAPESTEN Müller és Weisz VI. Gyár-utca 66.

Ajánlják: a legmegbízhatóbb **Mc Cormick „HUNGÁRIA“** kéveköti aratógépet, a legtökéletesebb **Mc Cormick „DAISY“** marokrakó aratógépet és a legújabb s legjobb **Mc Cormick „NEW 4“** fűkaszalógépet. Számos kitüntetések és elismerő levél igazolja.

Mc Cormick gyártmányu gépek bámulatos tökéletességét.

Gépeink nagy számban, a gazdák teljes megelégedésére az ország minden részén működésben vannak. (154.)

CSIRÁZTATÓ KÉSZÜLÉK
IGEN PRAKTIKUS, OLCSÓN
ELADÓ. CZIM A KIADÓBAN!

Legolesőbb
bevásárlási
forrás

mindennemű

vadászfegyverek, revolverek és vadászati
cikkekben. (192.)

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Régi fegyverek ujjakkal kicséréltetnek.

FÖLDESZ L. puszkaművesnél
BUDAPEST. IV., MUZEUM-KÖRUT 3.

SZIVATTYUK

mindennemű házi és nyilvános célokra, a mezőgazdaság-, építkezés- és iparnál.

A BOWER BARFF-féle
szabadalmazott inoxydálási módszer
szerint

= inoxydált szivattyuk =

rozsdá ellen védve. (87.)

W. GARVENS, Wien,

I. Schwarzenberg-gasse 6.

I., Wallfischgasse 14.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

MÉRLEGEK

legújabb javított rendszerű tizedes, százados és hídmérlegek, fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra

EMBERMÉRLEGEK, MÉRLEGEK

házi használatra

Szivattyu- és gépgyártási
betéti társaság.

MALOM-

BERENDEZÉSEKET,

valamint

egyed malomgépeket, vizeskerekeket, turbinákat, közlőműveket stb. gyárt és szállít

WÖRNER J. ÉS TÁRSA

malomépitészeti gépgyára és vasöntődéje

(102.)

Budapesten,

Külső Váci-út 54. szám.

Erdélynek legjobb szene a Lupényi szén!

Mezőgazdák figyelmébe ajánlom a lokomobil fűtéshez legalkalmasabb Lupényi darabos és koczka szenet.

Theil Frigyes

a Magyar Általános Hitelbank szénesztályának képviselője.

KOLOZSVÁR

(189.)

külmorostor-utca 6. szám.

HASZONBÉRBE ADÓ

Mező-Erkeden, Teke mezővárostól, úgy a Szent-Mihálytelki vasút állomástól félórára fekvő összesen 621 kat. hold 1531 □ öl területű tagosított birtok, mely a 22 kat. holdas — kényelmes uri lakással s kellő jó karban levő cseléd és gazdasági épületekkel ellátott — belsőség körül fekszik.

Értekezni lehet: **Gróf Lázár Imrénél Beszterczen**, vagy **Sperker Ferencznél Szt.-Demeteren**, u. p. Nagy-Kend.

(184.)

Köszönetnyilvánítás.

Ő fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót főherceg rendkívül megvan elégedve az asbesttalpallal bélelt cipőkkel. Ő fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbéléssel, ugyanannál a cipésznél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadászcipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szaloncipők

Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor úr!

Az asbestbetétű cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájásom, úgy, hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én.

tisztelő hiva

VEKERLE SÁNDOR.

Óvakodjunk a hamisításoktól,

Óvjuk lábainkat az izzadástól, melegtől

és meghűléstől.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyúkszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés,

sem lábdaganat, sem labégés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbéléssel látja el.

Kettősvastagságu 1 fnt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr.

gyermeknek fele.

Az asbesttalpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közönséges cipőknek s a m. kir. honvédségnek eddig 22 500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladónak megfelelő árengedmény.

Kapható kizárólag az

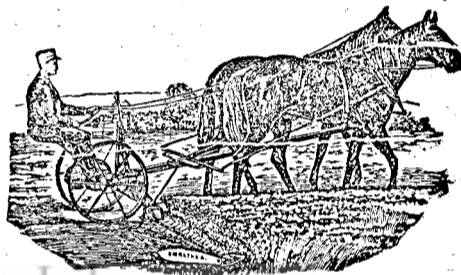
ÁLTALÁNOS ASBESTÁRU-GYÁR

BETÉTI TÁRSASÁGNÁL,

Budapest, VI. Sziv-utca 18. szám.

(167.)

Saját gyártmányu

„DARLING” fűkaszalóink

és

„Handy” marokrakó aratógépeink felülmulják

ugy czélszerű szerkezet, mint tartósság tekintetében az eddig nálunk ismert összes amerikai gyártmányokat. E mellett jelentékenyen olcsóbbak a magas vám- és fuvar-költséggel behozott amerikai gépeknél.

Árajánlattal és esetleges felvilágosítással szíves megkeresésre készséggel szolgálunk.

(169.)

Umrath és Társa

mezőgazdasági gépgyárosok

Budapest, V. ker., Váci körút 60. sz.

Ugyanott szénaforgatógépek, lógereblyék, (széna- és gabonagyűjtők), gözcseplőkészletek, kazalozók stb nagy választékban.

MÁJER MIHÁLY épület és műbádogos

Kolozsvárt, Belközép-u. 53.

Elvállal mindennemű épület bádogos munkát, fedél festést és javítást. Ajánlja raktárán dúsan felszerelt konyha és kertészeti berendezéseket. Elvállal mindennemű javítást a legolcsóbb árak mellett.

Pontos és szolid munka

(162.)

Májér Mihály.

STOLCZ WINCZE

Kolozsvár főtér 11.

Arany, Ezüst, Ékszer

javítások, átalakítások, valamint minden új munkák szakszerű előállítására pontosan eszközöltetik.

(127.)

GÁÁL és MOLNÁR

legnagyobb butor-raktára

KOLOZSVÁRT, Unió-utca 8-10. sz.

Saját műhelyünkben és felügyeletünk alatt szakszerűen készült

ASZTALOS és KÁRPITOS BUTORAINKAT

a legszolidabb árakban, az érdeklő közönség becses figyelmébe ajánljuk.

(164.)

Gaal és Molnár.

Siemens és Halske

(161.)

részvénytársaság

villamvilágítási és erőátviteli gyárjai

BUDAPESTEN.

Készítenek: Villamos világítási és erőátviteli központi telepeket városok, malmok, gyárak és magánosok részére. Villamos világítási és villamos erőátviteli berendezéseket, villamos bányászati berendezéseket, vasuti váltóbiztosító, távbeszélő és elektrolitikai berendezéseket, elektromotorikus kapcsolásokat szerszám- gépekhez. Kábeleket távirászat, telefon és világítási czélokra 1000 mm² rézkeresztmetszetig. Különböző elektromos és kombinált világító testeket.

Gyárak: V., Váci-ut 54. Irodák: VIII. Kerepesi-ut 21.

Költségvetések és ajánlatok készséggel és díjtalanul szolgáltatnak.

Alapított 1869-ben. — Cs. és kir. udv. szállítók.

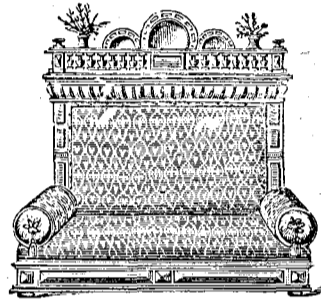
RAKTÁRAK:

KOLOZSVÁRT,
Unió-utca 5.

MAROS VÁSÁRHELYT,
Szentgyörgy-utca 2.

Mestitz Mihály és fiai

Első maros-vásárhelyi butor- és építészeti asztalos munkák gyára
gőzerőre berendezve, kárpitos és díszítő műhelyek.

A m. kir. államvasutak kolozsvári, aradi, debreczeni, szegedi, zágrábi, miskolci és budapesti üzletvezetőségeinek szállítói.

Nagy raktár saját készítményű fa- és kárpitos butorokból, függöny és szőnyegekkel.

Olcso árak, szolid munka, pontos kiszolgálás.

Kitűnő minőségű száraz amerikai parkettek jutányos árban.

(138.)

A szőlő peronospora betegsége ellen

100 liter vízben oldjunk fel:

Az 1-ső permetezéshez:
1 csomag Kecskeméti port.
1/6 kilo meszet.

A 2-ik permetezéshez:
1 1/2 csomag Kecskeméti port.
1/4 kilo meszet.

A 3-ik permetezéshez:
2 csomag Kecskeméti port.
1/3 kilo meszet.

A Kecskeméti por oldatából a mész hozzáadására azurin-oldat keletkezik. Egy 600 grammos csomag Kecskeméti porból 250 gramm vegytiszta azurin képződik.

Syümölcsfák permetezéséhez

100 liter vízre vegyünk:

2 csomag gyantalisztes Kecskeméti port, 1/3 kilo meszet.

A gyantalisztes Kecskeméti por oldatából a mész hozzáadására rézszappan-habarék keletkezik.

A kecskeméti port 600 grammos csomagokban 20 krajczárjával;

A gyantalisztes Kecskeméti port 850 grammos csomagokban, melyben 600 gramm Kecskeméti por és 250 gramm gyantaliszt foglalnak, 25 krajczárjával, használati utasítással együtt szállítja

MAYERFI ZOLTÁN, Kecskeméten.

GAZDASÁGI IRODA KOLOZSVÁRT

Jókai-utca 4. — Telefon 176.

(186.)

Megbízásból közvetít:

Birtokvételek és eladást.

Birtok bérletet.

Gazdasági termények értékesítését.

Gazdasági haszon állatok értékesítését.

Gazdasági gépek beszerzését és értékesítését

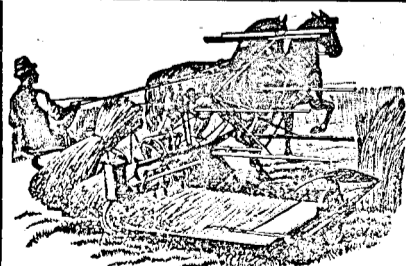
Gazdasági nyerstermények értékesítését.

Biztosítások eszközését.

Jelzálog kölcsön eszközését.

Gazdasági üzentervek elkészítését és elszámolásokat felülvizsgálatát, melyeknek gyors, pontos és méltányos kiviteléért szavatolunk.

szavatolunk.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31.

Az Adriance, Platt és Co.

new-yorki gyár világhírű „Adriance“

kévekötő-, marokrakó-, arató- és fűkaszaló-gépeinek

magyarországi kizárólagos képviselője

Minden, a mezőgazdaság keretébe tartozó szükségletek, mint: **vetőmagvak, műtrágyák, anyagok, szerszámok, gépek stb.** legjutányosabb beszerzési forrása.

A szövetkezet alapszabályait és havonként kétszer megjelenő „**Üzleti Értesítő**“-jét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

A V. Vermorel-féle
villefranchei gyár világhírű

„Éclair“

peronospora-fecskendőinek

(32.)

